

KOMMISJONSFORORDNING (EF) nr. 2659/2000**2001/EØS/57/06**

av 29. november 2000

om anvendelse av traktatens artikkel 81 nr. 3 på grupper av forsknings- og utviklingsavtaler(*)

KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESKAP HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fællesskap,

under henvisning til rådsforordning (EØF) nr. 2821/71 av 20. desember 1971 om anvendelse av bestemmelsene i traktatens artikkel 85 nr. 3 på visse grupper av avtaler, beslutninger og samordnet opptreden⁽¹⁾, sist endret ved tiltredelsesakten for Østerrike, Finland og Sverige, særlig artikkel 1 nr. 1 bokstav b),

etter å ha offentliggjort et utkast til denne forordning⁽²⁾,

etter samråd med Den rådgivende komité for konkurransesaker og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) I henhold til forordning (EØF) nr. 2821/71 kan Kommisjonen ved forordning anvende traktatens artikkel 81 nr. 3 (tidligere artikkel 85 nr. 3) på visse grupper av avtaler, beslutninger og samordnet opptreden som faller inn under virkeområdet for traktatens artikkel 81 nr. 1 og som gjelder forskning og utvikling av produkter og prosesser før disse har nådd stadiet for industriell anvendelse samt utnytting av resultatene, herunder bestemmelser om intellektuelle eiendomsrettigheter.
- 2) I traktatens artikkel 163 nr. 2 oppfordres Fællesskapet til å oppmuntre foretak, herunder små og mellomstore bedrifter, til å drive forskning og utvikling av høy kvalitet og til å støtte deres samarbeidsbestrebelse. I henhold til rådsbeslutning 1999/65 av 22. desember 1998 om regler for foretaks, forskningssentres og universiteters deltaking i forskning samt regler for spredning av forskningsresultater med henblikk på gjennomføringen av Det europeiske fællesskaps femte rammeprogram (1998-2002)⁽³⁾ og kommisjonsforordning (EF) nr. 996/1999 av 11. mai 1999 om gjennomføring av beslutning 1999/65⁽⁴⁾, skal det samarbeides om gjennomføringen av indirekte tiltak på området forskning og teknologisk utvikling (FOU) som får støtte innenfor rammen av Det europeiske fællesskaps femte rammeprogram.

- 3) Avtaler om felles forskning eller felles utvikling på grunnlag av forskningsresultater før stadiet for industriell anvendelse omfattes vanligvis ikke av traktatens artikkel 81 nr. 1. Under visse omstendigheter, for eksempel dersom avtalepartene blir enige om ikke å drive annen selvstendig forskning eller utvikling på samme område og derved gir avkall på muligheten til å skaffe seg et konkurransefortrinn i forhold til de andre partene, kan slike avtaler likevel komme inn under virkeområdet for artikkel 81 nr. 1, og bør derfor omfattes av denne forordning.
- 4) Med hjemmel i forordning (EØF) nr. 2821/71 har Kommisjonen blant annet vedtatt kommisjonsforordning (EØF) nr. 418/85 av 19. desember 1984 om anvendelse av traktatens artikkel 85 nr. 3 på grupper av forsknings- og utviklingsavtaler⁽⁵⁾, sist endret ved forordning (EØF) nr. 2236/97⁽⁶⁾. Forordning (EØF) nr. 418/85 utløper 31. desember 2000.
- 5) En ny forordning må både sikre en effektiv beskyttelse av konkurransen og sørge for en tilfredsstillende rettsikkerhet for foretakene. I arbeidet med å nå disse målene bør det tas hensyn til behovet for i størst mulig grad å forenkle den administrative kontroll og lovgivningsrammen. Dersom avtalepartenes markedsrett ikke overstiger et visst nivå, kan det i forbindelse med anvendelsen av artikkel 81 nr. 3 vanligvis antas at de positive virkningene av forsknings- og utviklingsavtaler oppveier de negative virkningene de måtte ha for konkurransen.
- 6) I forordning (EØF) nr. 2821/71 kreves det at en unntaksforordning fra Kommisjonen må fastlegge hvilke grupper av avtaler, beslutninger og samordnet opptreden den får anvendelse på, angi hvilke begrensninger eller bestemmelser som kan eller ikke kan forekomme i avtalene, beslutningene og den samordnede opptreden, og angi hvilke bestemmelser som må være med i avtalene, beslutningene og den samordnede opptreden, eller hvilke øvrige vilkår som må være oppfylt.
- 7) Det er hensiktsmessig å gå bort fra praksisen med å liste opp de klausulene i en avtale som er omfattet av unntak og legge større vekt på å definere hvilke grupper av avtaler som er omfattet av unntak opp til et visst nivå av markedsrett og å angi hvilke begrensninger eller

(*) Denne fællesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 304 av 5.12.2000, s. 7, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 113/2000 av 22. desember 2000 om endring av EØS-avtalens vedlegg XIV (Konkurranse), se EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende nr. 9 av 22.2.2001, s. 5.

⁽¹⁾ EFT L 285 av 29.12.1971, s. 46.

⁽²⁾ EFT C 118 av 27.4.2000, s. 3.

⁽³⁾ EFT L 26 av 1.2.1999, s. 46.

⁽⁴⁾ EFT L 122 av 12.5.1999, s. 9.

⁽⁵⁾ EFT L 53 av 22.2.1985, s. 5.

⁽⁶⁾ EFT L 306 av 11.11.1997, s.12.

- klausuler som ikke kan tas med i slike avtaler. Dette er i tråd med en økonomisk orientert metode for vurdering av avtalenes innvirkning på det relevante marked.
- 8) For anvendelsen av artikkel 81 nr. 3 ved forordning er det ikke nødvendig å definere hvilke avtaler som kan komme inn under artikkel 81 nr. 1. Ved den individuelle vurdering av avtaler etter artikkel 81 nr. 1 må det tas hensyn til flere faktorer, særlig markedsstrukturen på det relevante marked.
 - 9) Gruppeunntak bør være forbeholdt avtaler som med tilstrekkelig sikkerhet oppfyller vilkårene i artikkel 81 nr. 3.
 - 10) Samarbeid om forskning og utvikling og om utnyttning av resultatene fremmer vanligvis tekniske og økonomiske framskritt ved at knowhow i større grad utveksles mellom partene, ved at dobbeltarbeid innen forskning og utvikling unngås, og ved at det stimuleres til nye framskritt som følge av at utfyllende knowhow blir utvekslet, og som følge av at framstillingen av produkter og anvendelsen av prosesser som er et resultat av forskning og utvikling, rasjonaliseres.
 - 11) Felles utnyttning av resultatene kan anses som en naturlig følge av felles forskning og utvikling. En slik utnyttning kan ta forskjellige former, som produksjon, utnyttning av intellektuelle eiendomsrettigheter som i vesentlig grad bidrar til tekniske og økonomiske framskritt, eller markedsføring av nye produkter.
 - 12) Forbrukerne har vanligvis fordeler av at forsknings- og utviklingsarbeidet utvides og effektiviseres, gjennom at nye eller bedre produkter eller tjenester introduseres eller prisene reduseres som følge av nye eller bedre prosesser.
 - 13) For å oppnå målene og fordelene med felles forskning og utvikling, bør fordelene gitt i denne forordning også få anvendelse på bestemmelser i forsknings- og utviklingsavtaler som ikke utgjør avtalenes hovedformål, men er direkte knyttet til og nødvendige for gjennomføringen av dem.
 - 14) For å berettige unntaket bør den felles utnyttning omfatte produkter eller prosesser der bruken av forsknings- og utviklingsresultatene er avgjørende og partene gis mulighet til å utnytte alle de resultater av programmet som er av interesse for dem. Når akademiske institusjoner, forskningsinstitutter eller foretak som driver forskning og utvikling som en forretningsmessig tjeneste, vanligvis uten aktivt å utnytte resultatene, deltar i forskning og utvikling, kan de gå med på å bruke forsknings- og utviklingsresultatene utelukkende i videre forskningsarbeid. Likeledes kan ikke-konkurrerende foretak gå med på å begrense sin utnyttingsrett til å gjelde bare ett eller flere tekniske bruksområder for å lette samarbeidet mellom parter med gjensidig utfyllende kompetanse.
 - 15) Unntaket som gis ved denne forordning må forbeholdes forsknings- og utviklingsavtaler der foretakene ikke har mulighet til å fjerne konkurransen for en vesentlig del av de aktuelle produkter og tjenester. Det er nødvendig å utelukke fra gruppeunntaket avtaler mellom konkurrenter hvis samlede andel på markedet av varer eller tjenester som må antas å kunne forbedres eller erstattes som et resultat av forsknings- og utviklingsarbeidet, overstiger et bestemt nivå på tidspunktet for avtaleinngåelsen.
 - 16) For å sikre at effektiv konkurranse opprettholdes ved en eventuell felles utnyttning av resultatene, er det nødvendig å fastsette at gruppeunntaket ikke lenger får anvendelse dersom partenes samlede andel av markedet for produktene som er et resultat av felles forskning og utvikling, blir for stor. Unntaket bør fortsette å gjelde i et visst tidsrom etter at den felles utnyttningen har begynt, uavhengig av størrelsen på partenes markedsandel, slik at markedsandelene kan stabiliseres, særlig etter at et helt nytt produkt er introdusert, og for å sikre en minste avskrivningsperiode for de vanligvis betydelige investeringer som gjøres.
 - 17) Denne forordning bør ikke unnta avtaler som inneholder begrensninger som ikke er absolutt nødvendige for å oppnå de positive virkninger som er nevnt ovenfor. I prinsippet bør visse alvorlige konkurransebegrensninger som begrensninger av avtalepartenes frihet til å gjennomføre forskning og utvikling på et område som ikke er knyttet til avtalen, fastsetting av priser til tredjemann, begrensninger i produksjon eller salg, fordeling av markeder eller kunder og begrensninger i adgangen til passivt salg av de produkter som omfattes av avtalen, utelukkes fra gruppeunntaket gitt ved denne forordning, uavhengig av de berørte foretakenes markedsandel.
 - 18) Markedsandelsterskelen, utelukkelsen av visse avtaler samt vilkårene fastsatt i denne forordning sikrer normalt at de avtaler som omfattes av gruppeunntaket, ikke gir de deltakende foretak mulighet til å fjerne konkurransen for en betydelig del av de aktuelle produkter eller tjenester.
 - 19) I særlige tilfeller der avtalene som faller inn under denne forordning likevel har virkninger som er uforenlige med traktatens artikkel 81 nr. 3, kan Kommisjonen tilbakekalle fordelene ved gruppeunntaket.
 - 20) Avtaler mellom parter som ikke er konkurrerende produsenter av produkter som kan forbedres eller erstattes som følge av resultatene av forsknings- og utviklingsarbeidet, vil bare i unntakstilfeller fjerne effektiv konkurranse innen forskning og utvikling. Det er derfor hensiktsmessig å la slike avtaler kunne omfattes av

fordelen med gruppeunntak uavhengig av størrelsen på partenes markedsandel, og å behandle slike unntakstilfeller ved tilbakekalling av fordelene.

- 21) Siden samarbeidsavtaler om forskning og utvikling ofte inngås på langsiktig basis, særlig når samarbeidet utvides til å omfatte produksjonsstadiet, bør forordningens gyldighetstid fastsettes til ti år.
- 22) Denne forordning berører ikke anvendelsen av traktatens artikkel 82.
- 23) I samsvar med prinsippet om fellesskapsrettens forrang bør ingen tiltak truffet i henhold til nasjonal konkurranselovgivning berøre den ensartede anvendelse i hele det felles marked av Fellesskapets konkurranse-regler, eller den fulle virkning av ethvert tiltak truffet med henblikk på gjennomføring av nevnte regler, herunder denne forordning —

VEDTATT DENNE FORORDNING:

Artikkel 1

Unntak

1. I henhold til traktatens artikkel 81 nr. 3 og på vilkårene fastsatt i denne forordning, erklæres herved at traktatens artikkel 81 nr. 1 ikke får anvendelse på følgende avtaler inngått mellom to eller flere foretak (heretter kalt «avtalepartene») om vilkårene for disse foretakenes

- a) felles forskning og utvikling av produkter eller prosesser og felles utnyttning av resultatene, eller
- b) felles utnyttning av resultatene av den forskning og utvikling av produkter og prosesser som er utført i fellesskap i henhold til en forhåndsavtale inngått mellom de samme foretak, eller
- c) felles forskning og utvikling av produkter eller prosesser, men uten felles utnyttning av resultatene.

Dette unntak får anvendelse i den grad avtalene (heretter kalt «forsknings- og utviklingsavtaler») inneholder konkurransebegrensninger som faller inn under virkeområdet for traktatens artikkel 81 nr. 1.

2. Unntaket fastsatt i nr. 1 får også virkning for bestemmelser i forsknings- og utviklingsavtaler som ikke utgjør hovedformålet med avtalene, men er direkte knyttet til og nødvendige for gjennomføringen av disse, for eksempel en forpliktelse til ikke på egen hånd eller sammen med tredjemann å utføre forsknings- og utviklingsarbeid på det området avtalen omfatter eller på et nær tilknyttet område i det tidsrom avtalen gjennomføres.

Første ledd gjelder imidlertid ikke for bestemmelser som har samme formål som konkurransebegrensningene nevnt i artikkel 5 nr. 1.

Artikkel 2

Definisjoner

I denne forordning menes med:

1. «avtale»: en avtale, en beslutning truffet av en sammenslutning av foretak, eller en samordnet optreden,
2. «deltakende foretak»: foretak som er parter i forsknings- og utviklingsavtalen og deres respektive tilknyttede foretak,
3. «tilknyttede foretak»:
 - a) foretak der en part i forsknings- og utviklingsavtalen, direkte eller indirekte
 - i) har mer enn halvparten av stemmerettighetene, eller
 - ii) kan utnevne mer enn halvparten av medlemmene i kontrollorganet, administrasjonsorganet eller de organer som rettslig representerer foretaket, eller
 - iii) har rett til å lede foretakets forretninger,
 - b) foretak som overfor en avtalepart direkte eller indirekte har rettigheter eller innflytelse som nevnt i bokstav a),
 - c) foretak der et foretak nevnt i bokstav b) direkte eller indirekte har rettigheter eller innflytelse som nevnt i bokstav a),
 - d) foretak der en avtalepart sammen med ett eller flere av foretakene nevnt i bokstav a), b) eller c), eller foretak der to eller flere av de sistnevnte foretak i fellesskap har rettigheter eller innflytelse som nevnt i bokstav a),
 - e) foretak der rettigheter eller innflytelse som nevnt i bokstav a) i fellesskap innehas av:
 - i) avtalepartene eller deres respektive tilknyttede foretak nevnt i bokstav a)-d), eller
 - ii) en eller flere av avtalepartene eller ett eller flere av deres tilknyttede foretak nevnt i bokstav a)-d) og en eller flere tredjemenn,
4. «forskning og utvikling»: erverv av knowhow om produkter og prosesser og gjennomføring av teoretiske analyser, systematiske studier og forsøk, herunder forsøksproduksjon, teknisk utprøving av produkter eller prosesser, oppføring av nødvendige anlegg og erverv av intellektuell eiendomsrett til resultatene,
5. «produkt»: en vare og/eller en tjeneste, herunder både varer og/eller tjenester på ulike nivåer i prosessen og ferdige varer og/eller tjenester,
6. «prosess omfattet av avtalen»: en prosess som er et resultat av det felles forsknings- og utviklingsarbeidet,

7. «produkt omfattet av avtalen»: et produkt som er et resultat av det felles forsknings- og utviklingsarbeidet, produsert eller levert ved bruk av prosessene omfattet av avtalen,
8. «utnyttning av resultatene»: produksjon eller distribusjon av produktene omfattet av avtalen eller anvendelse av prosesser omfattet av avtalen, overdragelse av intellektuell eiendomsrett eller lisensiering av slik rett, eller meddelelse av knowhow med sikte på slik produksjon eller anvendelse,
9. «intellektuelle eiendomsrettigheter»: industrielle eiendomsrettigheter, opphavsrettigheter og beslektede rettigheter,
10. «knowhow»: en helhet av ikke-patentert praktisk viten som følger av erfaring og prøving, og som er hemmelig, betydelig og identifisert. Med «hemmelig» menes i denne sammenheng at den aktuelle knowhowen ikke er allment kjent eller lett tilgjengelig; med «betydelig» menes at knowhowen omfatter viten som er uunnværlig for produksjonen av produktene omfattet av avtalen eller anvendelsen av prosesser omfattet av avtalen; med «identifisert» menes at den aktuelle knowhowen er beskrevet på en så forståelig måte at det er mulig å kontrollere om den oppfyller kriteriene «hemmelig» og «betydelig»,
11. «felles» utføring av forsknings- og utviklingsarbeidet, eller utnyttning av resultatene: at det aktuelle arbeidet
 - a) utføres av en felles gruppe, organisasjon eller foretak,
 - b) i fellesskap overlates til tredjemann, eller
 - c) fordeles mellom avtalepartene ved at disse spesialiserer seg innen forskning, utvikling, produksjon eller distribusjon,
12. «konkurrerende foretak»: et foretak som leverer et produkt som kan forbedres eller erstattes av varene omfattet av avtalen (en faktisk konkurrent) eller et foretak som på grunnlag av realistiske vurderinger kan tenkes å ville foreta de nødvendige tilleggsinvesteringer eller påta seg andre nødvendige omstillingskostnader for å kunne gå inn på det relevante marked som reaksjon på en liten, men varig økning i relative priser (en potensiell konkurrent).
13. «det relevante marked for produktene omfattet av avtalen»: det eller de relevante produktmarked(er) eller det eller de relevante geografiske marked(er) for produktene omfattet av avtalen.

Artikkel 3

Vilkår for unntak

1. Unntaket i artikkel 1 får anvendelse på de vilkår som er fastsatt i nr. 2-5.
2. Alle avtaleparter har tilgang til resultatene av det felles forsknings- og utviklingsarbeid for videre forskning eller for

utnyttning. Forskningsinstitutter, akademiske institusjoner eller foretak som driver forskning og utvikling som en forretningsmessig tjeneste, vanligvis uten aktivt å utnytte resultatene, kan gå med på å begrense bruken av forsknings- og utviklingsresultatene til videre forskning.

3. Med forbehold for nr. 2, dersom forsknings- og utviklingsavtalen utelukkende omfatter felles forskning og utvikling, står hver av avtalepartene fritt til på egen hånd å utnytte resultatene av den felles forskning og utvikling samt den allerede eksisterende knowhow som er nødvendig for dette formål. En slik utnyttingsrett kan begrenses til ett eller flere tekniske bruksområder dersom avtalepartene ikke er konkurrerende foretak på tidspunktet for inngåelsen av forsknings- og utviklingsavtalen.

4. Den felles utnyttningen gjelder resultater som er beskyttet ved intellektuelle eiendomsrettigheter eller som utgjør knowhow som i vesentlig grad bidrar til tekniske og økonomiske framskritt, og resultatene er av avgjørende betydning for framstillingen av produkter omfattet av avtalen eller for anvendelsen av prosesser omfattet av avtalen.

5. Foretak som har fått overdratt framstillingen av produktene som ledd i spesialisering mellom partene, må være pålagt å imøtekomme leveransebestillinger fra alle avtaleparter, unntatt dersom forsknings- og utviklingsavtalen også omfatter felles distribusjon.

Artikkel 4

Markedsandelsterskel og unntakets varighet

1. Når de deltakende foretak ikke er konkurrerende foretak, skal unntaket fastsatt i artikkel 1 få anvendelse i det tidsrom forskningen og utviklingen utføres. Ved felles utnyttning av resultatene skal unntaket fortsette å gjelde i en periode på sju år fra den dag de produkter som er omfattet av avtalen, første gang blir markedsført på det felles marked.

2. Når to eller flere av de deltakende foretak er konkurrerende foretak, skal unntaket fastsatt i artikkel 1 få anvendelse i perioden nevnt i nr. 1 bare dersom de deltakende foretak på det tidspunkt forsknings- og utviklingsavtalen inngås, ikke har en samlet markedsandel som overstiger 25 % av det relevante marked for de produktene som kan forbedres eller erstattes av produktene omfattet av avtalen.

3. Etter perioden nevnt i nr. 1 skal unntaket få anvendelse så lenge de deltakende foretak ikke har en samlet markedsandel som overstiger 25 % av det relevante marked for produktene omfattet av avtalen.

Artikkel 5

Avtaler som ikke er omfattet av unntaket

1. Unntaket fastsatt i artikkel 1 får ikke anvendelse på forsknings- og utviklingsavtaler som, direkte eller indirekte, isolert eller i kombinasjon med andre faktorer under avtalepartenes kontroll, har som formål

- a) å begrense de deltakende foretaks frihet til å utføre forsknings- og utviklingsarbeid, på egen hånd eller i samarbeid med tredjemann, på et område uten forbindelse med det området forsknings- og utviklingsarbeidet omfatter eller, etter at arbeidet er gjennomført, på et område som omfattes av eller har tilknytning til det,
- b) å hindre avtalepartene, etter at forsknings- og utviklingsarbeidet er gjennomført, fra å bestride gyldigheten av intellektuelle eiendomsrettigheter som de har i det felles marked og som har relevans for forsknings- og utviklingsarbeidet, eller, etter at forsknings- og utviklingsavtalen er utløpt, fra å bestride gyldigheten av intellektuelle eiendomsrettigheter som avtalepartene har i det felles marked, og som beskytter forsknings- og utviklingsresultatene. Dette berører ikke muligheten for at forsknings- og utviklingsavtalen kan sies opp i tilfelle en av partene bestrider gyldigheten av slike intellektuelle eiendomsrettigheter,
- c) å begrense produksjon eller salg,
- d) å fastsette priser når produktene omfattes av avtalen selges til tredjemann,
- e) å begrense de deltakende foretaks frihet med hensyn til valg av kundekrets når det er gått sju år etter at produktene omfattes av avtalen første gang ble markedsført på det felles marked,
- f) å hindre en avtalepart fra passivt salg av produktene omfattes av avtalen på områder reservert for andre avtalepartar,
- g) å hindre avtalepartene fra å markedsføre produkter omfattes av avtalen, eller fra å føre en aktiv salgspolitik for produktene på områder i det felles marked reservert for andre avtalepartar når det er gått sju år etter at produktene omfattes av avtalen første gang ble markedsført på det felles marked,
- h) å pålegge avtalepartene å nekte å gi tredjemann lisens for framstilling av produkter eller anvendelse av prosesser som er omfattes av avtalen, dersom avtalen ikke inneholder bestemmelser om at minst én av avtalepartene selv skal utnytte forsknings- og utviklingsresultatene, eller dersom slik utnyttning ikke finner sted,
- i) å pålegge avtalepartene plikt til å nekte å imøtekomme etterspørsel fra brukere eller forhandlere på deres respektive områder som vil markedsføre produktene omfattes av avtalen på andre områder i det felles marked, eller
- j) å pålegge avtalepartene plikt til å begrense brukeres og forhandleres mulighet til å kjøpe produktene omfattes av avtalen fra andre forhandlere i det felles marked, og særlig til å utøve intellektuelle eiendomsrettigheter eller iverksette tiltak for å forhindre at brukere eller forhandlere kjøper eller markedsfører på det felles marked produkter som en annen avtalepart på lovlig vis har markedsført eller gitt tillatelse til å markedsføre på det felles marked.

2. Nr. 1 får ikke anvendelse på:
- a) fastsetting av produksjonsmål dersom utnyttningen av resultatene omfatter felles produksjon av produktene omfattes av avtalen,
- b) fastsetting av salgsmål og av priser til direkte kunder dersom utnyttningen av resultatene omfatter felles distribusjon av produktene omfattes av avtalen.

Artikkel 6

Anvendelse av markedsandelsterskelen

1. Ved anvendelsen av markedsandelsterskelen fastsatt i artikkel 4 skal følgende regler gjelde:
- a) markedsandelen skal beregnes på grunnlag av omsetningsverdien på markedet. Dersom opplysninger om omsetningsverdien på markedet ikke er tilgjengelige, kan anslag basert på andre pålitelige markedsopplysninger, herunder opplysninger om salgsvolumet på markedet, brukes til å beregne markedsandelen for det aktuelle foretaket,
- b) markedsandelen skal beregnes på grunnlag av opplysninger for foregående kalenderår,
- c) markedsandelen som innehas av foretakene nevnt i artikkel 2 punkt 3 bokstav e), skal fordeles likt på hvert enkelt foretak som har rettigheter eller innflytelse som nevnt i artikkel 2 nr. 3 bokstav a).
2. Dersom markedsandelen nevnt artikkel 4 nr. 3 i utgangspunktet ikke er på over 25 %, men senere stiger over dette nivå uten å overskride 30 %, får unntaket fastsatt i artikkel 1 fortsatt anvendelse i et tidsrom på to sammenhengende kalenderår etter det året da terskelen på 25 % første gang ble overskredet.
3. Dersom markedsandelen nevnt i artikkel 4 nr. 3 i utgangspunktet ikke er på over 25 %, men senere stiger til over 30 %, får unntaket fastsatt i artikkel 1 fortsatt anvendelse i ett kalenderår etter det året da nivået på 30 % første gang ble overskredet.
4. Anvendelsen av nr. 2 og 3 kan ikke kombineres på en slik måte at tidsrommet på to kalenderår overskrides.

Artikkel 7

Tilbakekalling

Kommisjonen kan i henhold til artikkel 7 i forordning (EØF) nr. 2821/71 tilbakekalle fordelene gitt i denne forordning dersom den, enten av eget tiltak eller på anmodning fra en medlemsstat eller en fysisk eller juridisk person som påberoper seg en berettiget interesse, i et særlig tilfelle konstaterer at en forsknings- og utviklingsavtale som omfattes av unntaket

fastsatt i artikkel 1, likevel har virkninger som er uforenlige med vilkårene fastsatt i traktatens artikkel 81 nr. 3, og særlig dersom:

- a) forsknings- og utviklingsavtalen på grunn av den begrensede forskningskapasitet som er til rådighet andre steder, i vesentlig grad innskrenker tredjemanns mulighet til å utføre forsknings- og utviklingsarbeid på det relevante området,
- b) forsknings- og utviklingsavtalen på grunn av en særskilt tilbudsstruktur i vesentlig grad innskrenker tredjemanns adgang til markedet for produktene omfattet av avtalen,
- c) avtalepartene uten saklig grunn ikke utnytter resultatene av den felles forskning og utvikling,
- d) produktene omfattet av avtalen i det felles marked eller i en vesentlig del av det ikke utsettes for effektiv konkurranse fra andre, identiske produkter eller produkter brukerne anser for likeverdige på grunn av egenskaper, pris og bruksområde,
- e) forsknings- og utviklingsavtalen utelukker effektiv konkurranse innen forskning og utvikling på et bestemt marked.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel, 29. november 2000.

Artikkel 8

Overgangsperiode

Forbudet fastsatt i traktatens artikkel 81 nr. 1 får ikke anvendelse i tidsrommet fra 1. januar 2001 til 30. juni 2002 med hensyn til avtaler som allerede var trådt i kraft 31. desember 2000 og som ikke oppfyller vilkårene for unntak fastsatt i denne forordning, men som oppfyller vilkårene for unntak fastsatt i forordning (EØF) nr. 418/85.

Artikkel 9

Gyldighetstid

Denne forordning trer i kraft 1. januar 2001.

Den utløper 31. desember 2010.

For Kommisjonen

Mario MONTI

Medlem av Kommisjonen
